

BZHIK.IR
گروه آموزشی بژیک

بر اساس ویراست آخر کتاب

جزوه شب امتحان

نکات مهم

خلاصه

دانش خانواده و جمعیت

منبع اصلی: نشر معارف (زهرا آیت‌اللهی و همکاران)
تاریخ آخرین آپدیت محصول: ۱۲ دی ماه سال ۱۴۰۴

مناسب برای //
تمامی رشته‌های دانشگاهی (عمومی)

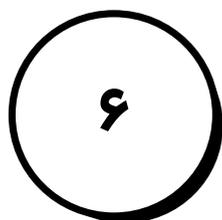
تالیف و گردآوری //
تیم آموزشی بژیک

فرمت فایل //
PDF با کیفیت بالا (موبایل/لپ‌تاپ)

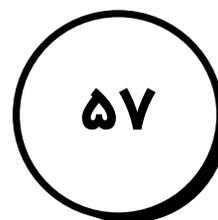
پوشش مطالب //
۱۰۰٪ مباحث (ازدواج و جمعیت)

ساعت مطالعه

تضمین کیفیت

صفحه مفید

فصل اول: پیش از ازدواج

■ اهداف درس

- ✓ آشنایی با هویت خویش و ارزش‌های انسانی و آینده زندگی.
- ✓ تبیین هویت انسان در قالب جنسیت زنانه و مردانه.
- ✓ نقد و ارزیابی شیوه‌های رایج ارتباط با جنس دیگر.
- ✓ آشنایی با رفتار جنسی مطلوب از دیدگاه اسلام.
- ✓ یادگیری مدیریت گزینه جنسی و ارتباط با جنس دیگر.

■ شناخت انسان

- ✓ انسان برای زندگی شایسته نیازمند برنامه‌ریزی و شناخت دقیق خویشتن است.
- ✓ قرآن کریم انسان را دارای دو بُعد «مادی» و «فرامادی» معرفی می‌کند.
- ✓ تعبیر قرآن در مورد خلقت مادی انسان شامل خاک، گل و زمین است.
- ✓ بُعد فرامادی با تعبیر «نفخه‌ی روح الهی» یادآوری شده است که پس از شکل‌گیری وجود مادی در او دمیده می‌شود.
- ✓ شرافت انسان وابسته به «روح الهی» است و به واسطه آن مسجود فرشتگان و ارزشمندترین موجود جهان هستی شده است.
- ✓ خداوند در آیات ۱۲ تا ۱۵ سوره مؤمنون مراحل خلقت انسان را شرح داده است.

■ مراحل خلقت و جایگاه انسان

- ✓ مراحل خلقت انسان طبق آیات قرآن:
  ۱. عصاره‌ای از گل.
  ۲. نطفه (در جایگاهی استوار).
  ۳. علقه (خون بسته).
  ۴. مضغه (گوشت جویده).
  ۵. استخوان‌بندی.
  ۶. پوشاندن گوشت بر استخوان.
  ۷. آفرینش دیگر (دمیدن روح).
- ✓ خداوند پس از ذکر این مراحل، خود را «بهترین آفرینندگان» می‌خواند.
- ✓ زندگی مادی انسان گذراست و مرگ او را فرا می‌گیرد، اما بُعد فرامادی او جاودانه است.
- ✓ لذت و رنج انسان در جهان دیگر ابدی خواهد بود و متناسب با اعمال اوست.
- ✓ آیه ۷۵ سوره احقاف تصریح می‌کند که اهل بهشت به سزای اعمال نیکی که انجام داده‌اند، جاودانه در بهشت خواهند بود.

- ✓ آیه ۸۰ سوره مائده بیان می‌کند که کافران به دلیل اعمال بدشان همیشه در عذاب خواهند بود.
- ✓ آیه ۵۲ سوره یونس تأکید دارد که سعادت و شقاوت حاصل عمل ارادی خود انسان است.
- ✓ آیه ۷۰ سوره اسرا یادآوری می‌کند که خداوند فرزندان آدم را کرامت بخشیده است.

■ کرامت و اراده انسانی

- ✓ کرامت ذاتی انسان به واسطه «بُعد فرامادی» او ایجاد شده است.
- ✓ انسان موجودی صاحب اراده و اختیار است و می‌تواند با به‌کارگیری استعدادهايش به کمال برسد.
- ✓ انسان می‌تواند به جایگاهی برسد که در جوار رحمت خداوند و نزد «مالک مقتدر» باشد (سوره قمر).
- ✓ بدترین جنبنندگان نزد خدا کسانی هستند که تعقل نمی‌کنند و حقیقت را نمی‌شنوند (سوره انفال).
- ✓ اگر انسان علم و اراده خود را در مسیر امیال حیوانی به کار گیرد، از نظر سیرت مانند حیوان می‌شود.
- ✓ مولوی در اشعار خود بیان می‌کند که اصل انسان از عالم بالاست و نباید در عالم خاک محدود شود.

■ شناخت روابط انسان با جنس دیگر (زن و مرد)

- ✓ خداوند برای تداوم حیات، رشد و تعالی انسان، او را در قالب دو جنس زن و مرد آفریده است.
- ✓ نیازهای مختلفی از جمله جسمانی، عاطفی و روانی در وجود انسان قرار داده شده است.
- ✓ با بلوغ و ظهور علائم ثانویه جنسی، تفاوت دختران و پسران آشکارتر می‌شود.
- ✓ جذابیت هر جنس برای جنس دیگر بیشتر شده و تمایل به پیوند ایجاد می‌شود.
- ✓ تغییرات فیزیولوژیک هم‌زمان با بلوغ: فعال شدن تخمک‌ها در دختران و اسپرم‌ها در پسران (توانایی تولیدمثل).
- ✓ تغییرات روانی و عاطفی: رشد تفکر انتزاعی و استدلال، شدت یافتن احساسات و هیجانات، تمایل به استقلال از خانواده و ارتباط بیشتر با دوستان.

■ عوامل و محرک‌های نیاز جنسی

- ✓ شدت و ضعف نیاز جنسی و عاطفی تحت تأثیر عوامل زیر است:
  ۱. محرک‌های زیستی-عصبی: مانند نوع تغذیه.
  ۲. محرک‌های محیطی-ارتباطی: شامل دریافت حواس پنج‌گانه (دیداری، شنیداری، لمسی)، حضور اجتماعی در فضاهای گوناگون، رسانه و فضای مجازی.
  ۳. محرک‌های ذهنی: تصویرسازی و تخیلات که منجر به تحریک جنسی می‌شود.

دقت کنید:

میل جنسی مانند اشتها عمل می‌کند؛ همان‌طور که بوی غذای خوش اشتها را تحریک می‌کند، محرک‌های محیطی نیز میل جنسی را تشدید می‌کنند.

■ انواع ارتباط در حوزه رفتارهای جنسی

- ✓ ارتباط با جنس دیگر نیازمند ضوابطی است که سلامت و تعالی را تضمین کند.
- ✓ در قرن بیستم با رواج لیبرالیسم، جریانی فکری معتقد بود انسان باید میل جنسی را آزادانه سیراب کند.
- ✓ زیگموند فروید معتقد بود میل جنسی انگیزش اصلی رفتار افراد است و تعارضهای جنسی دلیل روان رنجوریهاست.
- ✓ فمینیستهای رادیکال با هدف آزادیخواهی، خواستار رهایی زنان از محدودیت‌های خانواده، نقش مادری و همسری بودند و خانه را برای زن زندان می‌دانستند.
- ✓ فمینیستها ترویج هم‌جنس‌بازی زنان و آزادی سقط جنین را دنبال می‌کردند.
- ✓ رسانه‌ها در آمریکا و اروپا با عادی‌سازی روابط جنسی خارج از ازدواج، نقش مهمی در تغییر باورها داشتند.
- ✓ طبق گفته «بنت»، مشاهده فیلم‌های دارای روابط جنسی در جمع خانوادگی، قبح صحبت درباره مسائل ممنوعه را از بین برده است.

■ پیامدهای آزادی جنسی غربی

- ✓ افزایش دغدغه‌های جنسی و عادی‌سازی روابط جنسی.
- ✓ کاهش حیا و پایین آمدن سن روابط جنسی.
- ✓ تولید سریال‌هایی با مضمون خیانت زن و شوهر، روابط میان محارم و روابط بین افراد هم‌جنس.
- ✓ راه‌اندازی شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان از سال ۲۰۰۵ به بعد با هدف تغییر سبک زندگی زنان و مردان ایرانی.
- ✓ تلاش نهادهای بین‌المللی برای جهانی‌سازی «اخلاق جنسی نوین» از طریق معاهدات سازمان ملل.

■ اقدامات و فشارهای بین‌المللی در حوزه جنسی

- ✓ سال ۱۹۹۹: دولت یونان پیشنهادی به «کمیته رفع تبعیض علیه زنان سازمان ملل» داد مبنی بر ضرورت آموزش جنسی و ارائه روش‌های جلوگیری از بارداری در مدارس (کشورهایی مثل ایرلند، فیلیپین و لهستان مخالفت کردند).
- ✓ سال ۲۰۰۰: کشورها مجبور به همکاری با کمیته رفع تبعیض علیه زنان برای ارائه آموزش‌های جنسی و وسایل جلوگیری رایگان شدند.
- ✓ سال ۲۰۱۶: کمیته رفع تبعیض از ترکیه خواست مجازات زنان خودفروش را لغو کند.
- ✓ فشار بر کشورهای مکزیک، رومانی، فیلیپین و پرو برای قانونی کردن فحش‌های با رضایت زن.
- ✓ سال ۲۰۱۳: فشار بر افغانستان برای عدم مجازات مرتکبین فحشا و زنا.
- ✓ سال ۱۹۹۹: تذکر به قرقیزستان برای رفع تبعیض علیه هم‌جنس‌بازان.
- ✓ سال ۲۰۱۵: درخواست از عراق برای آزادی هم‌جنس‌بازان و برگزاری راهپیمایی آن‌ها.
- ✓ سال ۲۰۱۳: تذکر به افغانستان، عراق و بحرین برای آزاد کردن سقط جنین.
- ✓ سال ۲۰۱۴: تذکر به اردن برای لغو ممنوعیت ازدواج دختران زیر ۱۸ سال (در حالی که هم‌زمان در ۲۰۱۱ از بحرین تقاضای ممنوعیت ازدواج زیر ۱۸ سال را داشتند).

